

نیکوترین همسر

در نگاهی به آیات و روایات اسلامی می‌توان به الگوها و مصداق‌های خوبی در باب خانه و خانواده دست یافت. این الگوها امروزه برای ما می‌تواند منشا خیر در انتخاب‌هایمان باشد...

در نگاهی به آیات و روایات اسلامی می‌توان به الگوها و مصداق‌های خوبی در باب خانه و خانواده دست یافت. این الگوها امروزه برای ما می‌تواند منشا خیر در انتخاب‌هایمان باشد.

اصلاً دین اسلام برنامه کاربردی برای زندگانی ما دارد، اما آنچه باید اتفاق بیفتد، تدوین و تنظیم این برنامه‌هاست تا بتواند عملیاتی شود. در این مقاله نگاهی می‌اندازیم به نمونه‌هایی از مصداق و الگوهای اسلامی برای تشکیل خانواده. قرآن از همسر خوب و نیکو به خیر تعبیر کرده است.

خیر به معنای چیزی است که گرایش و رغبت همگانی بدان وجود دارد. به این معنا که همسر خوب کسی است که از نظر همگان مورد تایید و توجه است و هر کسی آرزو دارد دارای چنین همسری باشد. زیرا ملاک‌های انسانی را چنان فراهم آورده که هر کس به طور طبیعی آن را می‌ستاید و می‌پسندد.

از نظر زیبایی، انسانی طبیعی و در حد اعتدال کامل و نقص و عیبی در ظاهر وی نیست. از نظر بینشی و نگرشی و اخلاق فردی و رفتار اجتماعی نیز در مسیر تکاملی انسان قرار دارد و اصول و مبانی فطری را در خود بروز و ظهور داده است. نمونه‌های عینی آن را قرآن در آسیه (س) و مریم دختر عمران(س) در میان زنان و حضرت ابراهیم(ع) و دیگر پیامبران(ع) در میان مردان مطرح می‌کند.

در این میان پیامبر اکرم(ص) الگوی برتر در میان مردان است. در آیات و سوره‌های چندی به الگوی دیگری به عنوان خانواده برتر اشاره شده است که از هر نظر در کمال بینشی و نگرشی و رفتاری هستند.

کامل‌ترین نوع زندگی

قرآن زندگی خانوادگی را بهترین و کامل‌ترین نوع زندگی برمی‌شمارد و آن را براساس فطرت و غریزه طبیعی انسان می‌داند و هرگونه زندگی در بیرون از چارچوب زندگی خانوادگی را زندگی ناقص و معیوب قلمداد می‌کند؛ زیرا در تحلیل قرآنی از همان آغاز آفرینش مرد، جفت و زوجی برای همسری وی از نفس و جاننش آفریده شده که افزون بر نیازهای روحی و روانی و جنسی، زمینه تکامل و کمال یکدیگر را فراهم می‌آورند.

زن و مرد در زندگی دنیوی خویش موجوداتی وابسته به یکدیگر هستند و مرد به عنوان قوام و ستون زن و همسر خویش شناخته می‌شود که بدان تکیه کرده و به کمال خویش می‌رسد. بر این اساس قرآن همسر خوب و نیکو و زندگی خانوادگی را خیر می‌شمارد. (نساء آیه 19) و در آیه 221 سوره بقره همسران مومن را به عنوان خیر برتر از هر همسر دیگر می‌شمارد؛ زیرا زن مومن به جهت ایمان و رفتارهای برخاسته از آن می‌تواند مرد را به کمال خویش برساند.

قرآن با شناخت مسئله علاقه‌ها و گرایش‌های بشر به زیبایی خواهی اشاره می‌کند که زیبایی هر چند ملاک و معیاری مهم در انتخاب همسر است ولی نباید زندگی خود را تحت الشعاع آن قرار داد. قرآن از انسان می‌خواهد که هرگاه میان دو شخص زیبای مومن و زیباروی شگفت‌انگیز غیرمومن قرار گرفت، زیباروی مومن را برگزیند.

قرآن برای همسری که بتوان وی را خیر و نیکو دانست معیارهایی را بیان می‌کند. یکی از مهم‌ترین این معیارها غیر از حسن و زیبارویی (بقره آیه 221 و احزاب آیه 52) ایمان به خدا (بقره آیه 221 و تحریم آیه 5) است؛

معیار دیگری که قرآن در همسران به عنوان خیر مطرح می‌کند اطاعت از فرمان‌های خداوند است. (تحریم آیه 5) همسری که مطیع فرمان‌های الهی است در حقیقت کاری برخلاف اصول اخلاقی و هنجاری انجام نمی‌دهد و در مسیر تکاملی حرکت می‌کند.

هم‌اندیشی و رابطه گرم

اگر بخواهیم الگوهای دیگری را برای خانواده از دیدگاه دین مطرح کنیم باید بگوییم که در خانواده سالم از دید اسلام برای هر عضو خانواده فرصت مناسبی وجود دارد که بتواند با دیگران دور هم جمع شوند و زمانی را با یکدیگر سپری کنند. اعضای خانواده با مشارکت در این لحظه‌ها احساس می‌کنند عضو خاص و پذیرفته شده خانواده هستند.

البته فقط با هم بودن آن هم به مدت طولانی به معنی ارزشمند بودن آن زمان نیست بلکه والدین و فرزندان در آن لحظه به تبادل فکرها، احساسات و عقاید خود می‌پردازند. در چنین خانواده‌هایی به فعالیت‌های تفریحی شادی بخش، بازی و سرگرمی، به اندازه فعالیت‌های مسئولانه‌ای از قبیل امور روزمره خانه‌داری، وظایف خانوادگی، کارهای مدرسه و مشاغل خارج از خانه، اهمیت و ارزش داده می‌شود.

خانواده سالم احساسات یکدیگر را می‌پذیرند و نه تنها اجازه می‌دهند که این احساسات ابراز شوند بلکه یکدیگر را تشویق می‌کنند تا افزون بر بروز احساس‌های غم و خشم، دامنه وسیعی از احساسات نشان داده شوند.

سن ازدواج

یکی دیگر از مواردی که می‌توان به آن اشاره کرد، موضوع سن ازدواج است. رسول خدا (ص) می‌فرمایند: «دختران باکره مانند میوه‌های روی درختانند اگر بموقع چیده نشوند اشعه آفتاب آنها را فاسد می‌کند و وزش باد آنها را پراکنده می‌سازد، همچنین دختران وقتی به حد بلوغ رسیدند و مانند زنان در خویشتن تمایل جنسی احساس کردند داری جز ازدواج ندارند و اگر همسر نگیرند از فساد ایمن نیستند چرا که بشرند و بشر از خطا و لغزش مصون نیست.»

در این حدیث حضرت تشبیه بسیار لطیف و دقیقی فرموده است. همانطور که میوه نه در زمانی که کال و نارس است باید چیده شود و نه زمانی که بیوسد و فاسد شود. دختری که نتواند شوهر را درک کند و از وظایف همسر داری عاجز باشد و نتواند قبول مسوولیت کند، میوه کال و ناری است

که هنوز باید روی درخت (خانه پدر) بماند تا گذشت زمان او را رسیده و شیرین کند و باز اگر دختری نشاط و طراوت جوانی را از دست بدهد و ازدواج نکند در حقیقت همان میوه روی درخت مانده‌ای است که هر چه بیشتر بماند بر افسردگی و پژمردگیش افزوده می‌شود.

حجت الاسلام علی‌رضا فیضی

همیشه‌ری جمعه